

Komise pro cenné papíry

V Praze dne 15. 9. 1998

Věc: Otázka slučitelnosti členství ve statutárním orgánu nebo dozorčí radě obchodníka s cennými papíry podnikajícího na území České republiky, se členstvím v orgánech společnosti se sídlem v zahraničí, zabývající se obchodováním s cennými papíry.

ZCP v § 79a říká, že členem dozorčí rady, představenstva, prokuristou a makléřem obchodníka s cennými papíry nemůže být osoba, která je statutárním orgánem nebo jeho členem nebo členem dozorčí rady nebo makléřem nebo prokuristou jiného obchodníka s cennými papíry (dále jen "obchodníka") nebo společnosti s obdobným předmětem podnikání nebo investiční společnosti či investičního fondu. Podle § 46 odst. 7 ZCP, volba nebo jmenování fyzických osob do funkcí orgánů obchodníka s cennými papíry podléhá schválení Komise pro cenné papíry (dále jen "Komise") a vztahují se na ni příslušná ustanovení ZISIF (§ 8 odst. 9 a 10).

Při posuzování oprávněnosti jmenování totožných osob do orgánů výše uvedených společností musíme vycházet z účelu ZCP. Jeho účelem je regulace kapitálového trhu v České republice. Ustanovení ZCP o neslučitelnosti funkcí u obchodníků s cennými papíry zcela zřejmě mířila proti nežádoucímu propojování tuzemských obchodníků s cennými papíry a možnému střetu zájmů u jednotlivých klientů.

Na území České republiky může obchodovat s cennými papíry pouze obchodník s cennými papíry. Obchodníkem podle ZCP může být osoba fyzická i právnická, zahraniční i česká za podmínky, že jí bylo uděleno povolení podle § 45 ZCP. Zahraniční osobou je podle § 21 odst. 2 obchodního zákoníku fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem mimo území České republiky. O povolení k obchodování s cennými papíry pro zahraniční osobu rozhoduje podle § 90 ZCP Komise. **Jestliže zahraniční společnost nemá takové povolení, nelze ji ve smyslu českého právního řádu označit za obchodníka s cennými papíry (i kdyby se v zahraničí zabývala obchodováním s cennými papíry) a členství v jejím statutárním orgánu nebo dozorčí radě není v rozporu se ZCP.**

ZCP ovšem kromě výše uvedeného navíc stanoví, že členství v orgánech obchodníka není slučitelné ani s členstvím v orgánech společnosti s obdobným předmětem podnikání.

Otázkou je, zda se tato ustanovení vztahují na i na všechny společnosti s obdobným předmětem podnikání, jako je obchodník s cennými papíry, které nemají sídlo v České republice. Obsah definice podnikání v různých právních řádech je velice různorodý. Zahraniční osobu, jíž nikdy nevzniklo oprávnění podnikat na území České republiky, nelze automaticky označit za osobu s obdobným předmětem podnikání. Činnost takové společnosti je provozována v zahraničí, řídí se právním řádem jejího domovského státu a nelze ji tedy posuzovat podle kritérií pro podnikání stanovenými právním řádem České republiky.

Stejně tak z dikce ZCP vyplývá, že zákon měl v případě společností s obdobným předmětem podnikání na mysli pouze společnosti tuzemské nebo zahraniční, které mají

oprávnění podnikat na území České republiky. Přímo v § 79a odst. 1 upravujícím neslučitelnost funkcí se hovoří o Parlamentu, členech vlády, Nejvyšším kontrolním úřadu atd., aniž by bylo explicitis verbis označeno, že se jedná o Parlament České republiky, o vládu České republiky apod. Při konzervativním výkladu zákona bychom mohli dospět k závěru, že se jedná o člena jakéhokoliv parlamentu na světě atd. Takový výklad zákona by ovšem byl v rozporu se samotnou logikou věci a záměrem zákonodárce, který měl jistě v úmyslu všechny tyto instituce stejně jako společnost s obdobným předmětem podnikání svázat s územím České republiky.

Z výše uvedeného vyplývá, že členství ve statutárním orgánu nebo dozorčí radě obchodníka s cennými papíry, podnikajícího na území České republiky, je slučitelné se členstvím v orgánech společnosti se sídlem v zahraničí, která se zabývá obchodováním s cennými papíry.